

Asia: VN/8871/2019

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi

Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Kirkkohallitus

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Tiina Saarela

asiantuntija

Kirkkohallitus, Diakonia ja sielunhoito

PL 210, Eteläranta 8

00131 HELSINKI

tiina.saarela@evl.fi

p. 050 344 8573

Viranomaisille: Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Kirkkohallituksen täysistunto 22.9.2020

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen edellytys on hyvä yhteistyö eri toimijoiden kesken paikallisesti, maakunnissa ja valtakunnallisesti. Siksi on hyvä, että luonnoksessa on sekä kunnan että sote-maakunnan osalta velvoite tehdä yhteistyötä julkisten toimijoiden sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Hyvinvointierojen kaventuminen edellyttää myös eri organisaatioiden sisäisen yhteistyön lisäämistä eri hallinnonalojen kesken

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Esitys on oikeansuuntainen. On tärkeää turvata harvaan asuttujen seutujen pelastustoimen palvelujen taso: riittävä resurssien määrä ja kohtuullinen vasteaika. Pelastustoimen järjestämisessä tulee huomioida monipaikkaisen asumisen ja vapaa-ajan asumisen tuoma valmiustarve harvaan asutuilla alueilla.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Väestön suora kuuleminen ja vuoropuhelun lisääminen ovat edellytyksiä toiminnan hyvälle kehittämiselle. Esitys antaa mahdollisuuden julkisille toimijoille vuoropuheluun palvelun käyttäjien kanssa.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

ei kantaa

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

ei kantaa

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

kyllä

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

ei kantaa

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

ei kantaa

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ehdotetun maakuntalain 84 §:n mukaan sote-maakunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada vapaata työstään sote-maakunnan toimielimen kokoukseen osallistumista varten. Pykälän perustelujen mukaan muun muassa kirkkolaisissa tulisi olla asiaa koskevat viittaussäännökset. Voimassa olevan kirkkolain 6 luvun 40 § sisältää säännöksen, joka koskee viranhaltijan ja työntekijän oikeutta saada vapaata työstään kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten. Kirkon viranhaltijoita ja työntekijöitä koskeva sääntely aiotaan kuitenkin siirtää kirkkolaista erillislakiin, joka on parhaillaan valmisteilla. Kirkkolain 6 luvun 40 §:ää vastaava pykälä voidaan sijoittaa tulevaan erillislakiin ja täydentää viittauksella maakuntalakiin

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Evangelisluterilaisen kirkon seurakunnat, hiippakunnat ja kirkkohallitus ovat yhteistoimijoita kunnan, maakunnan ja valtakunnallisella tasolla. Tämä antaa vahvan perustan hyvään yhteistyön jatkamiseen sekä kumppanuus- ja ostopalvelusopimusten solmimiseen kirkon perheneuvonnassa, kehitysvammaistyössä, sairaalasielunhoidossa, lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, iäkkäiden palveluissa, oppilaitustyössä, mielenterveystyössä ja päihdehuollossa sekä maahanmuuttajatyössä

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

kyllä

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

kyllä pääosin [On tärkeää turvata harvaan asuttujen seutujen sosiaali- ja terveyspalvelujen taso: palvelujen etäisyyksien kohtuullisuus ja riittävä resurssien määrä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä tulee huomioida monipaikkaisen asumisen ja vapaa-ajan asumisen tuoma lisätarve harvaan asutuilla alueilla.]

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”

kyllä

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

kyllä pääosin

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

ei kantaa

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

kyllä

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

kyllä

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

kyllä pääosin

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

kyllä

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

-

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Seurakunnilla ja seurakuntayhtymillä sekä kunnilla on nykyään vakiintuneita yhteistyömuotoja. Uudistuksen toteutuessa on tärkeää varmistaa, että tämä yhteistyöverkosto voi jatkaa toimintaansa, jotta alueiden palveluntarjonta ei heikkene. Nykyiselläänkin kysyntä ylittää palveluiden tarjonnan kaikilla suurilla paikkakunnilla, ja kirkon tarjoamat perheasioiden sovittelupalvelut muodostavat merkittävän osan alueiden sovittelutarjonnasta. Kirkon perheneuvonta on monella alueella mukana perhekeskusverkostossa ja tarjoaa palveluitaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa matalalla kynnyksellä ja lähipalveluna.

E erityisen tärkeää on kiinnittää huomiota henkisen ja eksistentiaalisen tuen saatavuuteen palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa. Tämä on todettu myös Suosituksessa palliatiivisen hoidon tuottamisesta ja laadun parantamisesta Suomessa (Palliatiivisen hoidon asiantuntijaryhmän

loppuraportti. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistiota 2019/ 68
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161946>) raportissa, jossa käsitellään terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluketjujen nykytilaa ja kehittämistarpeita sekä esitetään suositus laadun ja saatavuuden parantamiseksi.

Henkisen ja eksistentiaalisen tuen kysymyksissä on huomioitava yhdenvertaisuus ja saavutettavuus. Myös erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluihin tulee kuulua sielunhoidollista ja hengellistä tukea. Tätä osaamista tarjoavat kirkon kehitysvammaistyön papit sekä vammaistyöntekijät ja viittomakielisen työntekijät. Yhteistoimintasopimusten turvaaminen kehitysvammaistyön pappien ja kehitysvammaisten yhteistyöyksiköiden kanssa vahvistaa positiivisen uskonnonvapauden toteutumisen mahdollisuuksia ihmisoikeuskysymyksenä.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

kyllä pääosin

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Tavoitteet harvaan asuttujen seutujen pelastustoimen kehittämiseksi monipaikkainen asuminen huomioiden.

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaatavuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

-

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

-

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

-

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

ei kantaa

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savo. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

Etelä-Savon maakuntaan [Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous päätti 9.5.2019, että hiippakuntien rajat noudattavat maakuntarajoja. Kyseisen päätöksen mukaan Mikkelin hiippakuntaan kuuluvat Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen maakunnat. Päätös tuli voimaan 1.1.2020 lukien. Itä-Savon kuntien (Rantasalmi, Sulkava, Savonlinna ja Enonkoski) alueella toimii kaksi Mikkelin hiippakuntaan kuuluvaa seurakuntaa, Sulkava ja Savonlinna. Enonkoski ja Rantasalmi kuuluvat kappeliseurakuntina Savonlinnan seurakuntaan. Mikäli Itä-Savo siirtyisi Pohjois-Savon maakuntaan, se voi johtaa Savonlinnan ja Sulkavan seurakunnan siirtämiseen Kuopion hiippakuntaan. Kirkkolain 3 luvun 1 §:n mukaan kirkolliskokous päättää hiippakuntarajoista. Kirkkohallitus voi päättää hiippakuntarajoista vain kielellisellä perusteella tai seurakuntajaotuksen muutoksen yhteydessä. Koska toimivalta päättää hiippakuntarajoista on kirkolla, valtioneuvoston päätös maakuntarajojen muutoksesta ei siirrä automaattisesti vastaavia seurakuntia toiseen hiippakuntaan. Asiaan tarvitaan kirkolliskokouksen päätös. Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulin mukaan on paras vaihtoehto, että Itä-Savo säilyy osana Etelä-Savo. Mikäli Itä-Savon kunnat siirtyisivät Pohjois-Savon maakuntaan, kirkolliskokouksen 9.5.2019 tekemä periaatelinjaus maakuntapohjaisista hiippakunnista vähintäänkin velvoittaisi kirkkohallitusta selvittämään hiippakuntarajojen muutosta, mahdollisesti jopa tekemään asiasta esityksen kirkolliskokoukselle. Kirkolliskokous ylimpänä päättävänä elimenä itse harkitsisi, miten sitovana se aiempaa linjaustaan pitäisi. Itä-Savo on alusta lähtien kuulunut vuonna 1897 perustettuun Savonlinnan-Viipurin-Mikkelin hiippakuntaan olennaisena osana. Vuoden 2020 alusta on luotu toimiva maakuntapohjainen hiippakuntajako. Lisäksi Mikkelin hiippakunnassa on samalla siirrytty maakunnallisuuteen perustuvaan rovastikuntajakoon, joka tarjoaa monia mahdollisuuksia yhteistyöhön ja elinvoimaisuuden edistämiseen nykyisessä Etelä-Savossa. Tätä kokonaisuutta ei tule

pirstoa. Itä-Savon siirtyminen pois Etelä-Savosta rikkoisi myös pitkäaikaiset, hyvät ja toimivat yhteistyösuhteet eri yhteistyökumppaneihin. Muutos särkeisi vasta alkuvaiheessa olevan maakuntapohjaisten hiippakuntien kehittämisen.]

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

-

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

ei kantaa

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

ei kantaa

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

ei kantaa

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

-

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

ei kantaa

44. Voimaanpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

-

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

ei kantaa

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

ei kantaa

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *pelastustoimen tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

ei kantaa

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1

päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

-

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

ei kantaa

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

ei kantaa

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

-

Verolainsäädäntö

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

ei kantaa

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Esityksen yleisperustelujen mukaan verotuksen painopisteen siirto kunnilta valtiolle vaikuttaa myös kirkollisveron tuottoon. Esityksessä on arvioitu, että kirkollisveron tuotto kasvaisi noin 55 miljoonalla eurolla.

Kirkkohallitus yhtyy esityksen tavoitteeseen, että uudistuksen tulisi olla mahdollisimman neutraali seurakuntien rahoitusaseman kannalta.

Kirkkohallitus katsoo edelleen, että ainoa mahdollinen tapa kompensoida tilannetta on seurakuntien oma-aloitteinen kirkollisveroprosenttien alentaminen. Vastaava ehdotus sisältyi myös edelliseen esitykseen, josta on käyty keskustelua kirkolliskokouksen valmistelemissa toimielimissä, valiokunnissa. Näissä keskusteluissa menettelyä on pidetty mahdollisena. Koska sote-uudistus ei koske Ahvenanmaata eikä valtionverotusta siellä kiristetä, myöskään kirkollisveroprosentin alentaminen ei koskisi Ahvenanmaan seurakuntia.

Kuten esityksestä käy ilmi, asiasta on käyty valmistelun kuluessa keskustelua Kirkkohallituksen kanssa. Kirkkohallitus edistää omilla toimillaan sitä, että seurakunnat alentavat kirkollisveroprosenttejaan oma-aloitteisesti. Kirkkohallitus toivoo tämän vuoksi saavansa mahdollisimman ajantasaiset tiedot kirkollisveroprosentin alentamistarpeesta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

-

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

ei kantaa

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

ei kantaa

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

ei kantaa

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

ei kantaa

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

-

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

-

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

kyllä pääosin

73. Pidättekö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

10 §: Evankelis-luterilainen kirkko ehdottaa, että sote-maakunnan muuttamista koskevaa päätöstä valmisteltaessa kuullaan myös niitä hiippakuntia ja seurakuntia, joita muutos koskee.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

kyllä

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

ei kantaa

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Vaikutusten arvioinnissa on todettu, että Suomessa on vähän kokemusta samanaikaisten vaalien toimittamisesta. Seurakuntavaaleissa on seurakuntayhtymään kuuluvissa seurakunnissa toimitettu jo pitkään samanaikaisesti vaali seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakunnan seurakuntaneuvoston valitsemiseksi. Äänestysaktiivisuus on kuitenkin ollut seurakuntavaaleissa alhainen.

Kirkkohallitus tunnistaa vaikutusarvioinnissa esiin tuodun riskin siitä, että samanaikaisesti toimitetuissa vaaleissa hylättyjen äänestyslippujen osuus on suuri, vaikka ohjeisiin ja viestintään sekä vaaliviranomaisten ohjeistukseen vaalipaikoilla panostettaisiin. Toisaalta kaksien samanaikaisesti pidettävien vaalien yleistymisellä voidaan arvioida olevan merkitystä myös äänestäjien valmiuteen äänestää kaksissa vaaleissa.

80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

ei kantaa

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

-

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

-

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

-

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

-

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntaudistuksen alueelliseen toteutukseen?

-

muuta, mitä?

-

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

-

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

-

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

-

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

-

Saarela Tiina
Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus